

Stand van zaken Aardbevingen

Inleiding

In dit memo beschrijven we de stand van zaken met betrekking tot het aardbevingendossier. We gaan in op de werkzaamheden, kosten, risico's, vergoedingen en het vervolg. Projectgebonden aardbevingskosten, zoals het forum, vallen buiten de scope van dit memo.

De gemeente Groningen heeft het afgelopen jaar haar verantwoordelijkheid genomen te anticiperen op de potentiële effecten van aardbevingen voor de stad en haar inwoners en ondernemers. Daartoe is onder meer intensief overleg gevoerd met alle betrokken partijen, is gewerkt aan adequate regelingen en opbouw van kennis en zijn verschillende onderzoeken uitgezet. Het aardbevingendossier is zeer dynamisch en de prognoses voor de impact van de aardbevingen op de gemeente Groningen worden regelmatig bijgesteld. Ook voor de komende periode blijven er daarom onzekerheden bestaan over de ontwikkeling van het aardbevingendossier.

Werkzaamheden

De activiteiten met betrekking tot de aardbevingen zijn onder te verdelen in gemeentelijke activiteiten (m.n. de projectdirectie aardbevingen), de werkzaamheden die de gemeente direct uitvoert voor de overheidsdienst Groningen (NCG/EZ) en de overige projecten gefinancierd door de NAM.

In de pioniersfase van de opgave voor de aardbevingen is ervoor gekozen een herkenbare en aanspreekbare aparte Projectdirectie Aardbevingen in te richten. De projectdirectie aardbevingen (PDA) is belast met activiteiten in het kader van het bestuursakkoord "Vertrouwen op herstel, herstel van vertrouwen", de kosten gemaakt in voorbereiding op en uitvoering van het aanvullend maatregelenpakket en overige relevante onderwerpen. Vanuit de projectdirectie aardbevingen wordt hieraan vanuit verschillende organisatieonderdelen met vakinhoudelijke inbreng gewerkt langs de pijlers: Veilig, Fysiek, Sociaal, Economisch en Communicatie. Werkzaamheden hebben betrekking op overleg met rijk, NAM, provincie, gemeenten en NCG, het betrekken van stedelijke partners, het zorgdragen voor adequate regelingen, het doen van onderzoek naar de bestaande infrastructuur en gebouwen en de gevolgen voor nieuwbouw, het aardbevingsbestendig maken van bestaande processen met betrekking tot onder andere vergunningverlening en schade afhandeling, kennisontwikkeling, communicatie en het opstellen van het Meerjarenprogramma Stad.

De NCG wordt ondersteund in haar taak een uitvoeringsprogramma op te stellen voor de aanpak van bevingschade en de preventie ervan, evenals het leveren van nieuwe impulsen voor economie, duurzaamheid en leefbaarheid. De totstandkoming van het Meerjarenprogramma gebeurt in nauw overleg met de betrokken gemeenten en de provincie. Verder is meegewerkt aan verkenningen, ondersteuning bij de opzet voor de PIOFACH-functies en overige ondersteunende activiteiten.

De door de NAM gefinancierde projecten aardbevingen hebben betrekking op het onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van exemplarische bouwwerken, het onderzoek naar de openbare ruimte en het onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van scholen en gymlokalen.

Raming kosten

De totale kosten van de aardbevingen worden geraamd op 4,1 miljoen euro. Deze bestaan voor 2,6 miljoen euro uit kosten voor de projectdirectie aardbevingen (waarvan 3 ton onvoorzien), voor 0,5 miljoen uit kosten overheidsdienst, en voor 1 miljoen uit kosten voor de NAM projecten. Voor de projectdirectie is 1,5 miljoen aan kosten gerealiseerd. Voor de overheidsdienst en de NAM is respectievelijk 0,5 miljoen en 0,4 miljoen gerealiseerd.

De kosten bestaan uit inzet van interne medewerkers, voornamelijk van Stadsontwikkeling en het SSC. Externe kosten houden verband met de inzet van expertise voor onderzoek, externe communicatie en het 'aardbevingsbestendig maken van de organisatie'. Gezien de onzekerheden is voor PDA een post van 3 ton onvoorzien opgenomen.

Risico's

We gaan er vanuit dat de kosten vergoed worden en het saldo op alle drie de onderdelen nul zal zijn. Wel zijn er risico's. Bij de projectdirectie aardbevingen loopt de Gemeente Groningen het risico dat deze kosten (deels) niet door EZ zullen worden vergoed, als het rijk vindt dat de gemeente hier een eigen verantwoordelijkheid draagt. Ook is er een risico dat het rijk onze tarieven die gelden voor medewerkers van Stadsontwikkeling niet volledig zal vergoeden. Verder is er een risico dat kosten voor procedures tegen het gaswinningbesluit en bestuurskosten niet worden vergoed. Voor de overheidsdienst en de NAM zijn de afspraken concreter en is het risico dat de gemaakte kosten niet worden vergoed lager.

Met de 2^e en 3^e begrotingswijziging 2015 zullen de kosten en declaraties worden opgevoerd in de begroting. Tegenover het negatieve risico van het niet vergoeden van de kosten, staat het positieve risico dat een deel van de niet gerealiseerde bezuinigingen gecompenseerd wordt door deze opbrengsten.

Vergoedingen

Voor het declareren van de kosten projectdirectie aardbevingen is een bedrag van 1 miljoen euro via de provincie gedeclareerd bij EZ voor de gemaakte kosten tot 1 mei 2015. Hierin zit ook een declaratie van 4 ton uit 2014. EZ is bereid een voorschot te betalen, maar wil eerst een nadere onderbouwing van deze kosten van alle gemeenten en provincie, en duidelijke afspraken over acceptabele kosten(componenten). Aan de NAM is inmiddels voor 4 ton aan facturen verstuurd. Voor de NCG is inmiddels voor 3 ton aan facturen verstuurd.

Er is door het rijk een onderzoek toegezegd naar een aardbevingsfactor in het gemeentefonds. Dit onderzoek is nog niet gestart. De NCG wil hier in samenwerking met provincie en gemeenten het voortouw in nemen. Mocht een aardbevingsfactor in het gemeentefonds niet gerealiseerd worden, dan zal op een andere wijze voorzien moeten worden in compensatie voor te maken extra onkosten.

Vervolg

Inmiddels neemt de NCG regie op de afhandeling van de declaratie tot 1 mei en de afhandeling van de kosten voor de periode erna. De NCG hanteert hierbij grofweg drie perioden voor de afhandeling van de overige kosten:

Periode tot 1 mei 2015

Er worden onderbouwingen gevraagd van de kosten, en op basis daarvan zullen afspraken gemaakt worden over wat acceptabele kosten zijn. Kosten in het kader van vergunningen, onderzoeken en communicatie zijn acceptabel. Kosten voor procedures gaswinning en algemene bestuurskosten waarschijnlijk niet. Doel van de NCG is dit proces in november af te ronden.

Periode 1 mei tot 31 december

Dit is een overgangsfase waarvoor apart een declaratie zal worden opgesteld en afspraken zullen worden gemaakt over de te vergoeden kosten. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.

Periode vanaf 1 januari 2016

De NCG stelt voor een structurele afspraak uit te werken voor de periode vanaf 1 januari 2016. De afspraak heeft onder andere betrekking op het meerjarenplan. Het voorstel zullen we aan het college voorleggen. De structurele afspraak zal moeten gaan bestaan uit een basisafpraak met betrekking tot stabiele en voorspelbare kosten, en aanvullende afspraken al naar gelang waar welk werk in een bepaald jaar wordt uitgevoerd. Doel van de NCG is dit proces voor het einde van het jaar af te ronden.